

Glosář

Proč navštěvovat domácnosti?

Statistika provází lidstvo od starého Říma, ale zjišťovat údaje na malém vzorku domácností je vcelku nový vynález, rozvinul se v západních zemích teprve od 30. let minulého století spolu s metodami vážení a dopočtů. Toto mladé odvětví statistiky přineslo pohled na struktury, odkrylo vnitřní fungování společnosti i ekonomiky. Některá témata ani nelze zjišťovat jinak, např. příjmy domácností nebo jejich výdaje, tedy za co lidé utrácí.

Proti sčítání lidu nebo statistickému vykazování podniků mají zjišťování v domácnostech tu potíž, že jejich výsledky jsou zatíženy výběrovou chybou. Její velikost je ale známá. Horší je zkreslení zapříčiněné tím, že některé domácnosti odmítají odpovídat. Proto nejhroší práce čeká statistické analytiky nakonec: vybírat z každého zdroje to nejdůvěryhodnější, poměřovat údaje mezi sebou a vytvářet celkový obraz o stavu a vývoji společnosti.

Dalibor Holý

Polský kongres

Předsedkyně ČSÚ Iva Ritschelová se v dubnu zúčastnila Kongresu polské statistiky v Poznani, který se konal u příležitosti 100. výročí Polské statistické společnosti pod záštitou prezidenta Bronislawa Komorowského. Jednalo se o významnou událost, jejímž cílem byla výměna zkušeností mezi reprezentanty oficiální statistiky, výzkumnými centry a ostatními institucemi, které se zabývají zkoumáním a monitoringem sociálních, ekonomických a demografických procesů ve společnosti. Kongresu se zúčastnili přední zástupci evropských statistických úřadů a mezinárodních institucí zaměřených na statistická zjišťování.

Dialogová mise

Ve dnech 22.–24. května se v ČSÚ uskutečnila za účasti dalších 21 institucí (např. MF ČR, ČNB, MZ ČR aj.) tzv. „Upstream“ – dialogová mise Evropské komise, která byla zaměřená na kontrolu kvality administrativních (účetních) údajů o hospodaření sektoru vládních institucí. ČSÚ je pověřen nejen sestavováním národních účtů včetně vládních, ale nese zodpovědnost i za notifikace vládního deficitu a dluhu. Evropská komise prostřednictvím Eurostatu začala z důvodu ekonomických potíží některých členských zemích organizovat pravidelné zahraniční mise

k prověření stavu administrativních datových zdrojů (především finančních a účetních), které získává od vládních jednotek pro monitorování vládního deficitu a dluhu.

Konference demografů

Koncem května se v prostorách Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze uskutečnila již XLII. konference České demografické společnosti na téma ČR v EU a ve světě: socioekonomické souvislosti populačního vývoje. Byla rozdělena do třech tematických okruhů: Dlouhodobé trendy, Rozdělení světa po druhé světové válce, Současná diferenciacie. Příspěvky z konference budou tradičně vydané na CD jako příloha časopisu Demografie, který vydává ČSÚ.

Přeshraniční spolupráce

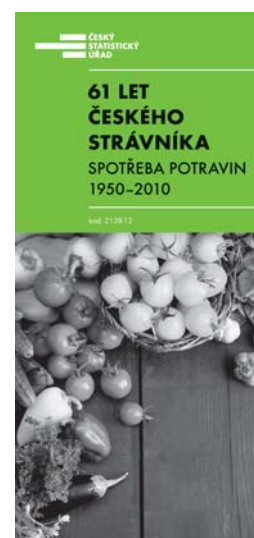
Začátkem května se v Praze uskutečnilo setkání zástupců tří partnerských statistických úřadů z České republiky, Polska a Saská, kteří rozvíjejí databázi přeshraniční spolupráce (CBFD). Doposud byla data ukládána do společné databáze v saském Kamenzi, a to na základě zasílaných souborů od partnerských úřadů. Nyní se otevřela cesta k aktualizaci dat přímým on-line přístupem do databáze v Praze. Uložené údaje budou okamžitě k dispozici

na <http://cbfd.czso.cz/cbfd/>. Hovořilo se i o rozšíření záběru databáze. Ještě letos by měla obsahovat údaje za euroregiony na hranicích se Slovenskem a Rakouskem.

Mezinárodní workshop

ČSÚ zorganizoval na 1. červen mezinárodní workshop s účastí středoevropských zemí zaměřený na problematiku nerezidentských jednotek ve statistice zahraničního obchodu. Obchodování prostřednictvím subjektů, které mají sídlo mimo ČR, je důvodem odlišení národního a přeshraničního konceptu statistiky zahraničního obchodu. Protože s podobnými jevy se potýkají i okolní země, semináře se zúčastnili zástupci statistických úřadů Rakouska, Maďarska, Polska, Slovenska a Slovinska i některých centrálních bank. Na jednání přijeli i experti na národní účetnictví a statistiku zahraničního obchodu z Eurostatu.

61 let českého strávníka

Český statistický úřad vydal publikaci 61 let českého strávníka s podtitulem spotřeba potravin 1950–2010. „Publikace obsahuje

vývoj spotřeby potravin, nealkoholických i alkoholických nápojů a cigaret průměrného obyvatele naší země," říká Zdeněk Kobes z ČSÚ. V titulu se lze například dočíst, jaké množství některých potravin, nápojů a cigaret zkonzumoval občan republiky za uplynulých 61 let.

ROS aktuálně

Také v červnu budou v krajských městech pokračovat konference Ministerstva vnitra ČR pro zaměstnance veřejné správy k systému základních registrů. První se již uskutečnila začátkem května. Zaměstnanci ČSÚ Stanislav Pallas a Michal Čigáš na ní seznámili účastníky s aktuálním stavem základního registru osob (ROS).

Výroční jednání

V květnu se uskutečnila v ČSÚ dvě pravidelná jednání s institucemi, se kterými úřad úzce spolupracuje. Dne 3. května se po roce sešla Pracovní skupina pro statistiku s Ministerstvem financí ČR (MF ČR) a 15. května proběhlo výroční jednání s Českou národní bankou (ČNB). Převážná část agendy jednání s MF ČR se týkala datových zdrojů, které ČSÚ přebírá pro účely sestavování účtů a notifikací deficitu a dluhu vládního sektoru. Dalším tématem byla také koordinace a zefektivnění vzájemné spolupráce. Ze strany ministerstva rovněž zazněly připomínky k vzájemné nekonzistenci výstupů některých statistik ČSÚ.

Za účasti předsedkyně ČSÚ Ivy Ritschelové a člena bankovní rady ČNB Kamila Janáčka proběhlo dne 15. května tradiční setkání zástupců obou institucí zaměřené na statistiku. Převážná část agendy se týkala vzájemné spolupráce a koordinace aktivit v oblasti makroekonomických statistik. S revizí

standardů národních účtů a platební bilance se bude tato spolupráce v následujících letech ještě prohlubovat. Obě instituce se dohodly na společném postupu jak při jejich implementaci, tak i komunikaci významných změn vůči uživatelské veřejnosti. Dalším klíčovým tématem bylo vyhodnocení zkušeností při předávání, kontrole a využívání dat za sektor finančních institucí, které ČSÚ od ČNB od loňského roku standardně využívá.

Ocenění časopisu

Na slavnostním vyhlášení výsledků soutěže Zlatý středník nechyběl ani Český statistický úřad. Michal Novotný z rukou organizátorů – PR Klubu, který již podesáté ocenil firemní periodické a neperiodické publikace, převzal certifikát za tvorbu profesionálního časopisu. „Rád bych poděkoval všem, kdo pomáhají Statistiku & My vytvořit,“ řekl. První místa v soutěži obsadily časopisy z dílen největších a nejprestižnějších českých PR agentur. „Konkurence byla velmi tvrdá, o to více nás ocenění těší,“ podotkl ředitel odboru vnější komunikace.

Jednání se Svazem měst a obcí

V polovině května se uskutečnilo jednání místopředsedy Svazu měst a obcí a primátora města Kladna Dana Jiráňka a členky legislativně-právního oddělení Svazu Jaroslavy Kypetové se zástupci odboru

čtvrtletních národních účtů za účasti předsedkyně ČSÚ Ivy Ritschelové. Předmětem jednání se staly požadavky Eurostatu a české vlády v monitorování a řízení veřejných financí, které se promítají v novém systému účetnictví pro vybrané účetní jednotky státu a v Pomocném analytickém přehledu. Tato administrativní (účetní) data jsou základním zdrojem pro sestavení vládních účtů a notifikace vládního deficitu a dluhu.

Pomocný analytický přehled doplňuje údaje z účetních výkazů, které na syntetických účtech zachycují stejné účetní případy. Poskytuje tak transparentní obraz o aktivitách vybraných vládních jednotek. Vzhledem k limitovaným rozpočtovým prostředkům se sestavení tohoto přehledu vztahuje na obce s počtem obyvatel nad 3 tis. a příspěvkové organizace s rozsahem celkových aktiv ve výši nad sto mil. Kč. Po dohodě s MF ČR byli zástupci Svazu seznámeni s tím, že v roce 2013 se počet obcí sestavujících Pomocný analytický přehled nebude zvyšovat.

Bankéř v ČSÚ

Luděk Niedermayer, bývalý viceguvernér České národní banky, byl dalším hostem v pravidelném cyklu přednášek Statistika statistikům. V ČSÚ vystoupil 10. května s přednáškou, ve které se dotknul problémů globální ekonomiky, vývoje eurozóny a budoucnosti společné

evropské měny. Jeho názory vzbudily mezi statistiky ohlas, a proto vznesli řadu dotazů. Bývalý bankéř vyjádřil spokojenost s mírou produkce dat ČSÚ a pozitivně ohodnotil úřad jako instituci, ke které chová důvěru.

Zasedání SCAS

Začátkem května se uskutečnilo pravidelné jarní zasedání členů Stálého zemědělského výboru (SCAS). Hlavními body, kde postupně vystupovali zástupci každé členské země, byla informace o probíhajícím zemědělském cenzu Agrocenzu 2010. Česká republika má odevzdanou a odsouhlasenou kompletní databázi mikrodát za soubor 22 864 zprávkových jednotek včetně Národní metodologické zprávy, která byla rovněž přijata. Více se o této události dozvíte v zářijovém vydání časopisu Statistika & My.

Mise Eurostatu

Ve dnech 30. a 31. května 2012 se v ČSÚ uskutečnila návštěva tří expertů Eurostatu ze sekce Global Business Statistics a International Trade in Goods. Na programu byly kromě běžné agendy diskuse k dopadům zjednodušení Intrastatu na kvalitu dat a uspokojování potřeb národního statistického systému. Došlo k výměně názorů na nové požadavky Eurostatu na statistiku zahraničního obchodu, zejména na realizaci výměny mikrodát mezi členskými státy. Zvláštní pozornost byla věnována problematice zahraničního obchodu službami a připravovanému propojení do společného výstupu statistiky ZO zboží a služeb. Části jednání se zúčastnili i experti z ČNB a pracovníci z Generálního ředitelství cel, kteří prezentovali situaci ve sběru a zpracování dat Intrastat a Extrastat.